

คู่มืออธิบายมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 เรื่อง สัญญาประกันภัย

บทนำ

เนื่องจากที่ผ่านมาแนวปฏิบัติทางการบัญชีสำหรับสัญญาประกันภัยมีความหลากหลาย รวมทั้งมีลักษณะและแนวปฏิบัติที่แตกต่างจากภาคธุรกิจอื่น ๆ ดังนั้น คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standards Board หรือ IASB) จึงได้เริ่มโครงการเกี่ยวกับแนวปฏิบัติของสัญญาประกันภัยเพื่อระบุและกำหนดแนวปฏิบัติ โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

- ระยะที่หนึ่ง คือการออกมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ ซึ่งเป็นมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับแรกที่เกี่ยวข้องกับสัญญาประกันภัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจำกัดการแก้ไขวิธีการบัญชีของผู้รับประกันภัยจนกว่าโครงการระยะที่สองจะแล้วเสร็จ และเพื่อกำหนดการเปิดเผยข้อมูลเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจถึงจำนวนเงิน ระยะเวลา และความไม่แน่นอนของกระแสเงินสดในอนาคตจากสัญญาประกันภัย รวมถึงเป็นฐานสำหรับการก้าวไปสู่โครงการในระยะที่สอง โดยในระยะที่หนึ่งนี้มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ยังคงอนุญาตให้มีวิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับสัญญาประกันภัยที่แตกต่างกัน โดยจะปรับปรุงวิธีปฏิบัติทางบัญชีให้เป็นไปในหลักเกณฑ์เดียวกันในระยะที่สอง
- ระยะที่สอง อยู่ในระหว่างการพิจารณา โดยจะมีข้อกำหนดเกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญของโมเดลทางการบัญชีสำหรับสัญญาประกันภัย โดยครอบคลุมในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งคาดว่าจะดำเนินการให้เสร็จสิ้นและออกมาตรฐานการรายงานทางการเงินใหม่ เมื่อได้สำรวจแนวความคิดที่เกี่ยวข้องและปัญหาในทางปฏิบัติทั้งหมด

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ถือปฏิบัติกับ

1. สัญญาประกันภัยทั้งหมด (รวมถึงสัญญาประกันภัยต่อ (Reinsurance contract)) ที่กิจการเป็นผู้ออก และสัญญาประกันภัยต่อที่กิจการถือไว้
2. เครื่องมือทางการเงินที่กิจการออกซึ่งมีลักษณะการร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจ

อย่างไรก็ตาม กิจการต้องไม่นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้มาถือปฏิบัติกับสินทรัพย์และหนี้สินอื่น ๆ ของผู้รับประกันภัย เช่น สินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินซึ่งอยู่ภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 39 เรื่อง การรับรู้และการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้)

นอกจากนี้กิจการต้องไม่นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้มาถือปฏิบัติกับ

1. การรับประกันสินค้าโดยตรง โดยผู้ผลิต ตัวแทนจำหน่าย หรือผู้ค้าปลีก
2. สินทรัพย์และหนี้สินของนายจ้างภายใต้โครงการผลประโยชน์ของพนักงาน
3. สิทธิตามสัญญาหรือภาระผูกพันตามสัญญาซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการใช้ประโยชน์หรือสิทธิที่จะใช้ประโยชน์ในอนาคตของรายการที่ไม่ใช่รายการทางการเงิน (เช่น ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

คู่มืออธิบายมาตรฐานการรายงานทางการเงินนี้ ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

บางอย่าง ค่าสิทธิ การจ่ายค่าเช่าที่อาจเกิดขึ้น และรายการที่คล้ายคลึงกัน) เช่นเดียวกับการประกันมูลค่าคงเหลือของผู้เช่าที่แฝงอยู่ในสัญญาเช่าการเงิน

4. สัญญาค้ำประกันทางการเงิน เว้นแต่ผู้ออกได้แสดงอย่างเปิดเผยชัดเจนมาก่อนว่าผู้ออกถือว่าสัญญาดังกล่าวเป็นสัญญาประกันภัย และได้ใช้วิธีการบัญชีซึ่งใช้ปฏิบัติกับสัญญาประกันภัย
5. เจ้าหนี้หรือลูกหนี้สำหรับสิ่งตอบแทนที่อาจเกิดขึ้นในการรวมธุรกิจ
6. สัญญาประกันภัยตรงที่กิจการถือไว้ (กล่าวคือ สัญญาประกันภัยตรงซึ่งกิจการเป็นผู้เอาประกันภัย) อย่างไรก็ตาม ผู้เอาประกันภัยต้องนำมามาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ มาถือปฏิบัติกับสัญญาประกันภัยต่อที่ถือไว้

สรุปการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 (ปรับปรุง 2558) จะมีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2559 ซึ่งเป็นรอบระยะเวลาบัญชีแรกที่เริ่มมีผลบังคับใช้ โดยจะมีข้อกำหนดเกี่ยวกับแนวปฏิบัติและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับสัญญาประกันภัยที่กิจการเป็นผู้ออกหรือสัญญาประกันภัยต่อที่กิจการถือไว้ เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินมีความเข้าใจถึงจำนวนเงิน จังหวะเวลา และความไม่แน่นอนของกระแสเงินสดในอนาคตจากสัญญาประกันภัยมากขึ้น ซึ่งจากเดิมไม่มีมาตรฐานการรายงานทางการเงินมารองรับ โดยมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ไม่ได้กล่าวถึงวิธีการบัญชีสำหรับด้านผู้เอาประกันภัย

คำนิยาม คำศัพท์ และคำอธิบายรายการหรือธุรกรรมที่สำคัญ

สัญญาประกันภัย (Insurance contract) หมายถึง สัญญาซึ่งคู่สัญญาฝ่ายหนึ่ง (ผู้รับประกันภัย) รับผิดชอบต่อความเสี่ยงด้านการรับประกันภัยที่มีนัยสำคัญจากคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง (ผู้เอาประกันภัย) โดยตกลงจะชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เอาประกันภัยหากเหตุการณ์ในอนาคตอันไม่แน่นอนที่ระบุไว้ (เหตุการณ์ที่เอาประกันภัย) เกิดผลกระทบในทางลบต่อผู้เอาประกันภัย

เหตุการณ์ที่เอาประกันภัย (Insured event) หมายถึง เหตุการณ์ในอนาคตอันไม่แน่นอนซึ่งคุ้มครองโดยสัญญาประกันภัยและก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านการรับประกันภัย

ความเสี่ยงทางการเงิน (Financial risk) หมายถึง ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปได้ในอนาคตในอัตราดอกเบี้ยที่ระบุไว้ ราคาของเครื่องมือทางการเงิน ราคาของสินค้าโภคภัณฑ์ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ดัชนีของราคาหรืออัตราต่าง ๆ การจัดอันดับความน่าเชื่อถือหรือดัชนีความน่าเชื่อถือ หรือตัวแปรอื่น ๆ เช่น ตัวแปรที่ไม่ใช่ตัวแปรทางการเงินโดยที่ตัวแปรนั้นไม่ได้เกี่ยวข้องเป็นการเฉพาะกับคู่สัญญา

ความเสี่ยงด้านการรับประกันภัย (Insurance risk) หมายถึง ความเสี่ยงอื่นนอกเหนือจากความเสี่ยงทางการเงิน ซึ่งโอนจากผู้ถือสัญญาไปยังผู้ออกสัญญา

คู่มืออธิบายมาตรฐานการรายงานทางการเงินนี้ ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

สัญญาประกันภัยต่อ (Reinsurance contract) หมายถึง สัญญาประกันภัยซึ่งออกโดยผู้รับประกันภัยรายหนึ่ง (ผู้รับประกันภัยต่อ) เพื่อจะใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้รับประกันภัยอีกรายหนึ่ง (ผู้เอาประกันภัยต่อ) สำหรับความสูญเสียจากหนึ่งสัญญาหรือมากกว่าที่ออกโดยผู้เอาประกันภัยต่อ

ผู้รับประกันภัย (Insurer) หมายถึง คู่สัญญาซึ่งมีภาระผูกพันภายใต้สัญญาประกันภัยที่จะชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เอาประกันภัยหากเหตุการณ์ที่เอาประกันภัยเกิดขึ้น

ผู้เอาประกันภัย (Policyholder) หมายถึง คู่สัญญาฝ่ายซึ่งมีสิทธิที่จะได้รับค่าสินไหมทดแทนภายใต้สัญญาประกันภัยหากเหตุการณ์ที่เอาประกันภัยเกิดขึ้น

ส่วนการประกันผลประโยชน์ (Guaranteed element) หมายถึง ภาระผูกพันที่จะต้องจ่ายผลประโยชน์ที่ได้รับการประกัน ซึ่งอยู่ในสัญญาที่มีลักษณะการร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจ

การพิจารณาว่าสัญญาเป็นสัญญาประกันภัยหรือไม่

จากนิยามของสัญญาประกันภัย หนึ่งในปัจจัยที่สำคัญของสัญญาประกันภัยคือต้องมีเหตุการณ์ในอนาคตอันไม่แน่นอนที่ระบุไว้ ดังนั้นต้องมีความไม่แน่นอน (ความเสี่ยง) ในเรื่องต่อไปนี้อย่างน้อยหนึ่งเรื่องในขณะเริ่มต้นสัญญาประกันภัย

- เหตุการณ์ที่รับประกันภัยจะเกิดขึ้นหรือไม่
- เหตุการณ์ที่รับประกันภัยจะเกิดขึ้นเมื่อไร
- ผู้รับประกันภัยจำเป็นจะต้องจ่ายเท่าไร หากเหตุการณ์ที่รับประกันภัยเกิดขึ้น

ถ้าเหตุการณ์ในอนาคตอันไม่แน่นอนที่ระบุไว้ได้อยู่ภายใต้สัญญาประกันภัย ก็จะก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านการรับประกันภัย (Insurance risk) อย่างไรก็ตาม ถ้าสัญญาที่ทำให้ผู้รับประกันภัยมีความเสี่ยงทางการเงิน (Financial risk) โดยปราศจากความเสี่ยงด้านการรับประกันภัยที่สำคัญ (Significant insurance risk) ให้ถือว่าสัญญาดังกล่าวไม่ใช่สัญญาประกันภัย ดังนั้นสัญญาประกันภัยต้องมีความเสี่ยงด้านการรับประกันภัยที่สำคัญด้วย ตัวอย่างเช่น สัญญาประกันชีวิตที่ให้การประกันทั้งอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำแก่ผู้เอาประกันภัย (ก่อให้เกิดความเสี่ยงทางการเงิน) และให้ผลประโยชน์จากการเสียชีวิตที่บางครั้งสูงกว่ามูลค่าตามบัญชีของผู้เอาประกันภัย (ก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านการรับประกันภัยที่สำคัญในรูปแบบของความเสี่ยงจากการเสียชีวิต) ดังนั้นสัญญาดังกล่าวจึงเป็นสัญญาประกันภัย (ดูตัวอย่างของสัญญาประกันภัยในมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 4 ภาคผนวก ข ย่อหน้าที่ 18)

ในการพิจารณาว่าความเสี่ยงด้านการรับประกันภัยจะมีนัยสำคัญหรือไม่มีนัยสำคัญ สามารถพิจารณาได้จากว่ากิจการต้องจ่ายผลประโยชน์เพิ่มเติมอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ภายใต้สถานการณ์ต่างๆ โดยไม่รวมสถานการณ์ที่ขาดสาระเชิงพาณิชย์ (Commercial substance) (กล่าวคือ ไม่มีผลกระทบอย่างเห็นได้ชัดต่อมูลค่าทางเศรษฐกิจของรายการ) ซึ่งไม่จำเป็นต้องพิจารณาถึงความน่าจะเป็นของโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่รับประกันภัย หรือการที่มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะจ่ายตามภาระผูกพัน (คำนวณจากวิธีการถ่วงน้ำหนักด้วยความน่าจะเป็น) คิดเป็นสัดส่วนเพียงเล็กน้อยของมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดตามสัญญาที่เหลืออยู่ทั้งหมด

องค์ประกอบที่เป็นการฝากเงินและอนุพันธ์ทางการเงินแฝงในสัญญาประกันภัย

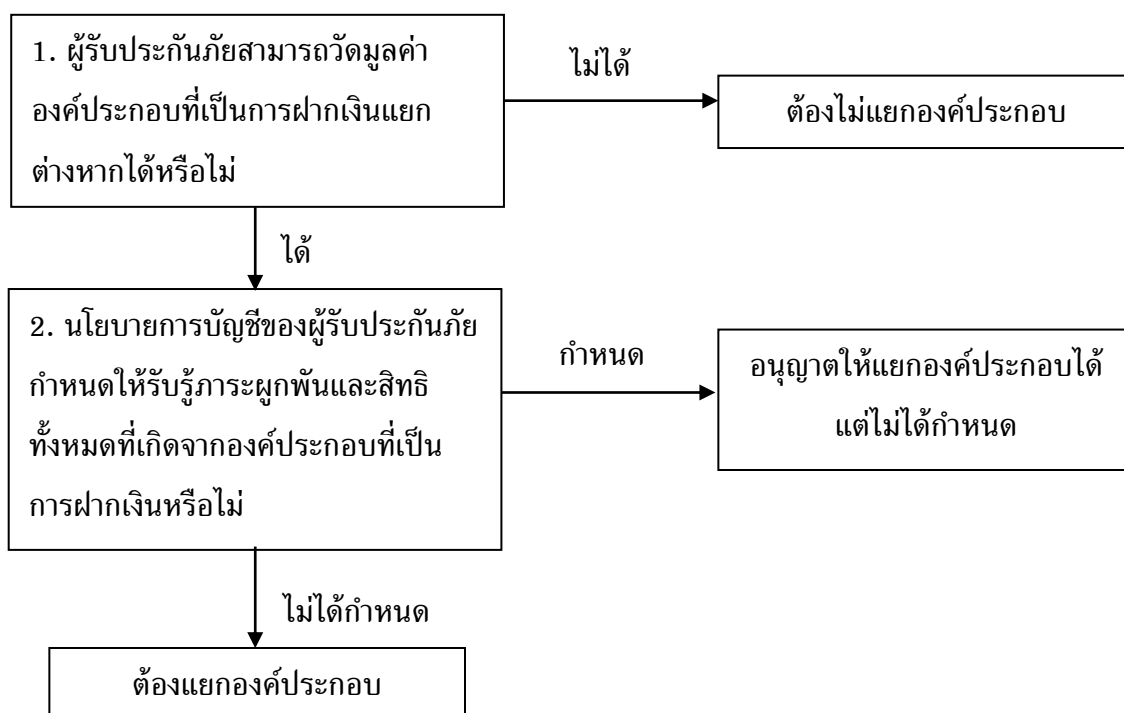
การแยกองค์ประกอบที่เป็นการฝากเงิน (Unbundling of deposit components)

สัญญาประกันภัยอาจมีทั้งองค์ประกอบที่เป็นการประกันภัยและองค์ประกอบที่เป็นการฝากเงิน เช่น สัญญาประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบที่เป็นการประกันภัยและองค์ประกอบที่เป็นการฝากเงิน เป็นต้น โดยมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้กำหนดให้แยกองค์ประกอบเหล่านั้นออกจากกัน หากเป็นไปตามเงื่อนไขทั้ง 2 ข้อดังต่อไปนี้

1. ผู้รับประกันภัยสามารถวัดมูลค่าองค์ประกอบที่เป็นการฝากเงิน (รวมถึงสิทธิเลือกเวนคืนแฝงใด ๆ) แยกต่างหากได้ (กล่าวคือ สามารถวัดมูลค่าได้โดยไม่ต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบที่เป็นการประกันภัย)
2. นโยบายการบัญชีของผู้รับประกันภัยไม่ได้กำหนดให้รับรู้ภาระผูกพันและสิทธิทั้งหมดที่เกิดจากองค์ประกอบที่เป็นการฝากเงิน

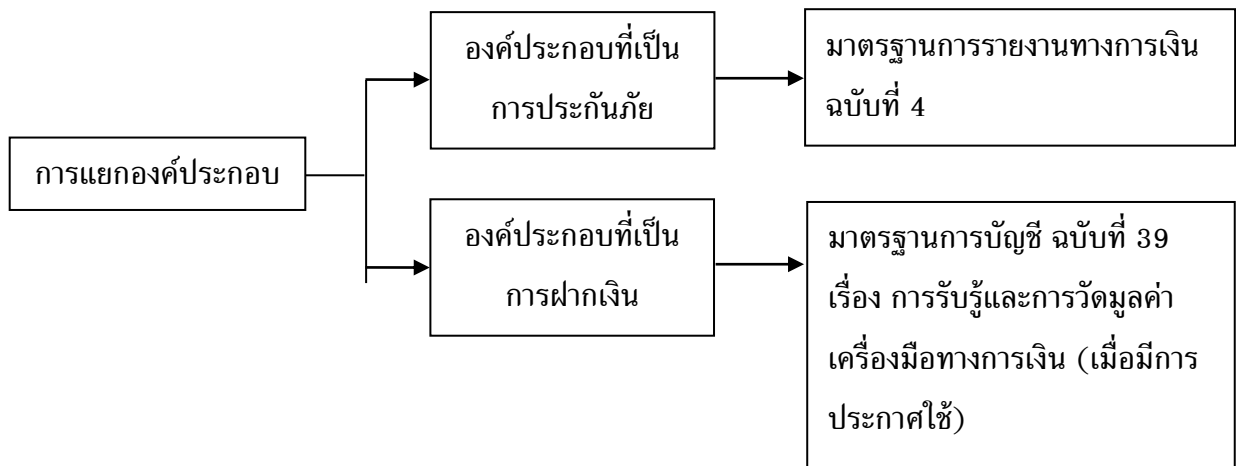
อย่างไรก็ตาม ถ้าผู้รับประกันภัยไม่สามารถวัดมูลค่าองค์ประกอบที่เป็นการฝากเงินแยกต่างหากได้ตามข้อ 1 กิจการต้องไม่แยกองค์ประกอบออกจากกัน แต่ถ้าผู้รับประกันภัยสามารถวัดมูลค่าองค์ประกอบที่เป็นการฝากเงินแยกต่างหากตามข้อ 1 ได้ แต่นโยบายการบัญชีของผู้รับประกันภัยกำหนดให้รับรู้ภาระผูกพันและสิทธิทั้งหมดที่เกิดจากองค์ประกอบที่เป็นการฝากเงิน มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้อนุญาตให้แยกองค์ประกอบได้ แต่ไม่ได้กำหนดให้แยก

สรุปการแยกองค์ประกอบที่เป็นการฝากเงิน

หากมีการแยกองค์ประกอบของสัญญา ผู้รับประกันภัยต้องนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินและมาตรฐานการบัญชีมาถือปฏิบัติกับแต่ละองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

คู่มืออธิบายมาตรฐานการรายงานทางการเงินนี้ ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

อนุพันธ์ทางการเงินแฝง

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 39 เรื่อง การรับรู้และการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) กำหนดให้กิจการแยกอนุพันธ์ทางการเงินแฝงบางอย่างออกจากสัญญาหลัก โดยวัดมูลค่าอนุพันธ์ทางการเงินแฝงนั้นด้วยมูลค่ายุติธรรมและรับรู้การเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมในกำไรหรือขาดทุน มาตรฐานการบัญชีฉบับดังกล่าวถือปฏิบัติกับอนุพันธ์ทางการเงินแฝงในสัญญาประกันภัยด้วย ยกเว้น

- อนุพันธ์ทางการเงินแฝงนั้นเป็นสัญญาประกันภัย หรือ
- เป็นสิทธิของผู้เอาประกันภัยในการเลือกที่จะเวนคืนสัญญาประกันภัยเพื่อจำนวนเงินคงที่ (หรือขึ้นอยู่กับจำนวนเงินคงที่และอัตราดอกเบี้ย) ถึงแม้ว่าราคาที่ใช้สิทธิจะแตกต่างจากมูลค่าตามบัญชีของหนี้สินจากสัญญาประกันภัยหลัก

การรับรู้และการวัดมูลค่า

การยกเว้นการถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับอื่น ๆ เป็นการชั่วคราว

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้อุญาตให้ยกเว้นการถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 10 ถึง 12 ของมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 8 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด ที่กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับกิจการเพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายการบัญชี ในกรณีที่ไม่มีมาตรฐานการรายงานทางการเงินโดยเฉพาะกับรายการนั้น โดยยกเว้นให้ผู้รับประกันภัยไม่ต้องนำหลักเกณฑ์ตามมาตรฐานการบัญชีดังกล่าวมาถือปฏิบัติกับนโยบายการบัญชีสำหรับ

- สัญญาประกันภัยที่ผู้รับประกันภัยเป็นผู้ออก
- สัญญาประกันภัยต่อที่ผู้รับประกันภัยถือไว้

อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ไม่ได้ยกเว้นการถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 10 ถึง 12 ของมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 8 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด โดยผู้รับประกันภัยต้องปฏิบัติตามดังต่อไปนี้

คู่มืออธิบายมาตรฐานการรายงานทางการเงินนี้ ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

- ต้องไม่รับรู้หนี้สินจากประมาณการหนี้สินใดๆ สำหรับค่าสินไหมทดแทนในอนาคตที่อาจเกิดขึ้น หากค่าสินไหมทดแทนภายใต้สัญญาประกันภัยเหล่านั้นไม่มีอยู่จริง ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน (เช่น สำรองค่าสินไหมทดแทนที่เกิดจากมหันตภัย (Catastrophe provision) และสำรองรักษาระดับค่าสินไหมทดแทน (Claim equalisation provision))
- ต้องทำการทดสอบความเพียงพอของหนี้สิน (ดูคำอธิบายเพิ่มเติมในหัวข้อถัดไป)
- ต้องตัดรายการหนี้สินจากสัญญาประกันภัย (หรือบางส่วนของหนี้สินจากสัญญาประกันภัย) ออกจากงบแสดงฐานะการเงินต่อเมื่อหนี้สินจากสัญญาประกันภัยนั้นหมดไป
- ต้องไม่หักกลับ
 - สินทรัพย์จากสัญญาประกันภัยต่อ กับ หนี้สินจากสัญญาประกันภัยที่เกี่ยวข้อง หรือ
 - รายได้หรือค่าใช้จ่ายจากสัญญาประกันภัยต่อ กับ ค่าใช้จ่ายหรือรายได้จากสัญญาประกันภัยที่เกี่ยวข้อง
- ต้องพิจารณาว่าสินทรัพย์จากสัญญาประกันภัยต่อการก่อการด้อยค่าหรือไม่ โดยสินทรัพย์จากสัญญาประกันภัยต่อการก่อการด้อยค่าเมื่อ
 - มีหลักฐานปรากฏอย่างชัดเจนอันเป็นผลจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังการรับรู้สินทรัพย์จากการประกันภัยต่อเมื่อเริ่มแรก ทำให้ผู้เอาประกันภัยต่ออาจจะไม่ได้รับจำนวนเงินทั้งหมดตามเงื่อนไขของสัญญา และ
 - ผลกระทบต่อจำนวนเงินจากเหตุการณ์ที่ผู้เอาประกันภัยต่อจะได้รับจากผู้รับประกันภัยต่อสามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ

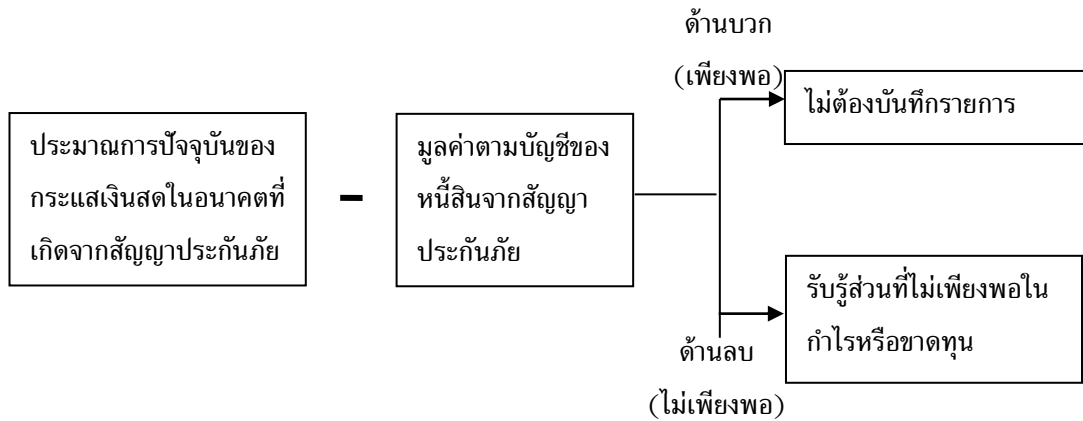
การทดสอบความเพียงพอของหนี้สิน (Liability adequacy test)

ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ผู้รับประกันภัยต้องทดสอบความเพียงพอของหนี้สินจากสัญญาประกันภัยที่รับรู้ไว้ในงบการเงิน โดยพิจารณาจากประมาณการปัจจุบันของกระแสเงินสดในอนาคต (Current estimates of future cash flows) ที่เกิดจากสัญญาประกันภัย ซึ่งมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ไม่มีข้อกำหนดให้ปฏิบัติเพิ่มเติมอีก หากผู้รับประกันได้ใช้การทดสอบความเพียงพอของหนี้สินตามข้อกำหนดขั้นต่ำ 2 ข้อดังต่อไปนี้แล้ว

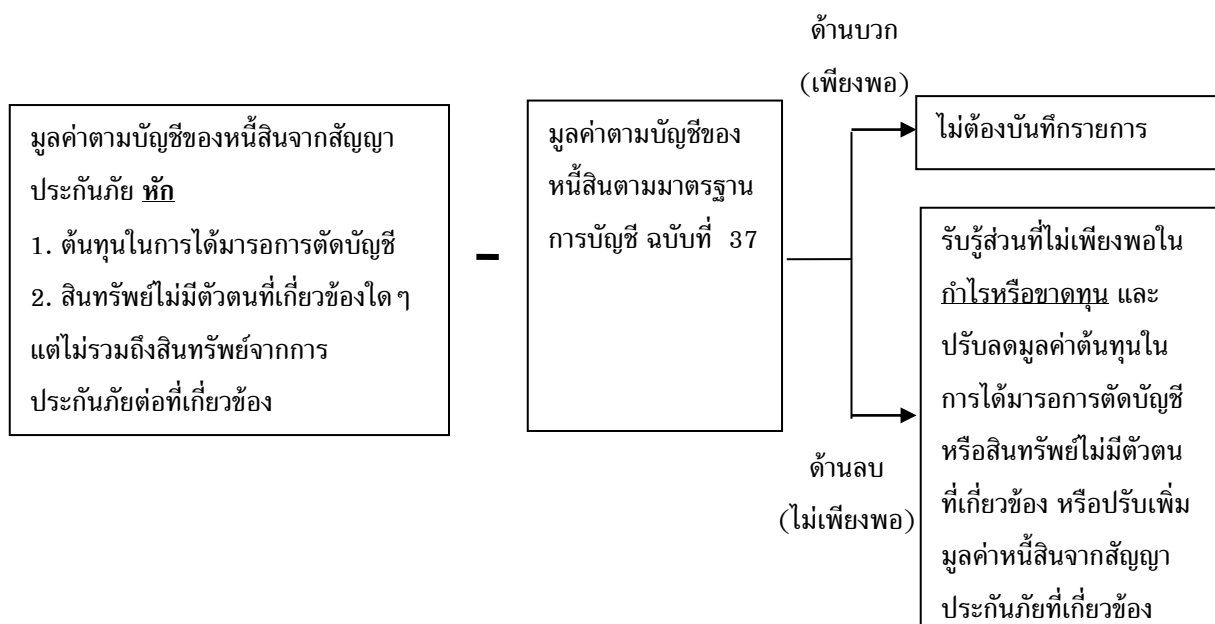
1. การทดสอบได้พิจารณาประมาณการปัจจุบันของกระแสเงินสดที่เกิดจากสัญญาทั้งหมดรวมทั้งกระแสเงินสดที่เกิดจากรายการที่เกี่ยวข้อง เช่น ต้นทุนในการจัดการค่าสินไหมทดแทน และกระแสเงินสดที่เกิดจากการใช้สิทธิเลือกแปลงและการประกันผลประโยชน์
2. ทดสอบความเพียงพอโดยพิจารณาจากประมาณการปัจจุบันของกระแสเงินสดในอนาคตที่เกิดจากสัญญาประกันภัย เปรียบเทียบความเพียงพอกับมูลค่าตามบัญชีของหนี้สินจากสัญญาประกันภัย (หักด้วยมูลค่าตามบัญชีของต้นทุนในการได้มารอคการตัดบัญชีที่เกี่ยวข้อง และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เกี่ยวข้อง แต่ไม่รวมถึงสินทรัพย์จากการประกันภัยต่อที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากผู้รับประกันภัยได้แยกบันทึกรายการดังกล่าวต่างหากแล้ว) หากพบว่าหนี้สินบันทึกไม่เพียงพอ ส่วนที่ไม่เพียงพอทั้งหมดต้องรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน (ดูรูปด้านล่าง)

คู่มืออธิบายมาตรฐานการรายงานทางการเงินนี้ ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

อย่างไรก็ตาม หากนโยบายการบัญชีของผู้รับประกันภัยไม่ได้กำหนดให้ทำการทดสอบความเพียงพอตามข้อกำหนดขั้นต่ำตามที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ ผู้รับประกันภัยต้องเปรียบเทียบมูลค่าตามบัญชีของหนี้สินจากสัญญาประกันภัยที่เกี่ยวข้อง หักด้วยมูลค่าตามบัญชีของต้นทุนในการได้มารอการตัดบัญชีที่เกี่ยวข้อง และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เกี่ยวข้อง แต่ไม่รวมถึงสินทรัพย์จากการประกันภัยต่อที่เกี่ยวข้องเนื่องจากผู้รับประกันภัยได้แยกบันทึกรายการดังกล่าวต่างหากแล้ว กับมูลค่าของหนี้สินจากสัญญาประกันภัยที่เกี่ยวข้องหากพิจารณาภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37 เรื่อง ประเมินการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น หากน้อยกว่า ผู้รับประกันภัยต้องรับรู้ส่วนต่างทั้งหมดในกำไรหรือขาดทุน และปรับลดมูลค่าต้นทุนในการได้มารอการตัดบัญชีที่เกี่ยวข้อง หรือสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เกี่ยวข้อง หรือปรับเพิ่มมูลค่าหนี้สินจากสัญญาประกันภัยที่เกี่ยวข้อง

การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี

ผู้รับประกันภัยอาจเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีสำหรับสัญญาประกันภัยได้ก็ต่อเมื่อการเปลี่ยนแปลงนั้นทำให้งบการเงินเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินมากขึ้นและ

คู่มืออธิบายมาตรฐานการรายงานทางการเงินนี้ ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ไม่ทำให้ความน่าเชื่อถือลดลง หรือทำให้ความน่าเชื่อถือมากขึ้นและไม่ทำให้ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจลดลง (ดูเรื่องการพิจารณาความเกี่ยวข้องต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจและความน่าเชื่อถือตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 8 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด)

อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้สนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีสำหรับสัญญาประกันภัย ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีในบางประเด็นไม่จำเป็นต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ทั้งหมดตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 8 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด โดยเฉพาะ 5 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. อัตราดอกเบี้ยในตลาดปัจจุบัน (Current market interest rate)

ผู้รับประกันภัยได้รับอนุญาตแต่ไม่ได้ถูกกำหนดให้ต้องเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเพื่อที่จะวัดมูลค่าหนี้สินจากสัญญาประกันภัยให้สะท้อนถึงอัตราดอกเบี้ยในตลาดปัจจุบัน และรับรู้การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินเหล่านั้นในกำไรหรือขาดทุน

อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการสนับสนุนให้เปลี่ยนนโยบายการบัญชี ผู้รับประกันภัยอาจเริ่มนำนโยบายการบัญชีที่กำหนดให้ใช้การประมาณการโดยใช้อัตราดอกเบี้ยในตลาดปัจจุบัน ข้อมูลและข้อสมมติอื่น ๆ ที่เป็นปัจจุบันเพื่อวัดมูลค่าหนี้สิน โดยไม่ต้องใช้นโยบายการบัญชีดังกล่าวโดยสม่ำเสมอกับหนี้สินอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งเป็นข้อยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด แต่ผู้รับประกันภัยต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอต่อไปในทุกงวดบัญชีในการวัดมูลค่าหนี้สินเหล่านั้นทั้งหมดจนกว่าภาระหนี้สินนั้นจะหมดไป

2. การถือปฏิบัติตามแนวปฏิบัติที่ใช้อยู่ต่อไป (Continuation of existing practice)

ผู้รับประกันภัยอาจยังคงใช้แนวปฏิบัติที่ใช้อยู่ดังต่อไปนี้ต่อไปได้ แต่ต้องไม่เริ่มนำแนวปฏิบัติเหล่านั้นมาใช้

- การวัดมูลค่าหนี้สินจากสัญญาประกันภัยโดยใช้หลักการไม่คิดลด
- การวัดมูลค่าสิทธิตามสัญญาที่จะได้รับค่าธรรมเนียมการจัดการลงทุนในอนาคตด้วยมูลค่าที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของค่าธรรมเนียมดังกล่าว โดยเปรียบเทียบกับค่าธรรมเนียมในปัจจุบันซึ่งเรียกเก็บโดยผู้ให้บริการในตลาดรายอื่น ๆ ซึ่งให้บริการที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งเป็นไปได้ว่ามูลค่ายุติธรรมเมื่อเริ่มแรกของสิทธิตามสัญญาเหล่านั้นจะเท่ากับต้นทุนในการเริ่มต้นที่จ่ายไป เว้นแต่ค่าธรรมเนียมการจัดการลงทุนในอนาคตและต้นทุนที่เกี่ยวข้องนั้นจะแตกต่างไปจากค่าธรรมเนียมและต้นทุนของตลาดที่เปรียบเทียบกันได้เป็นอย่างมาก
- การใช้นโยบายการบัญชีที่แตกต่างกันสำหรับสัญญาประกันภัย (รวมทั้งต้นทุนในการได้มาของการตัดบัญชีที่เกี่ยวข้อง และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)) ของบริษัทย่อย

คู่มืออธิบายมาตรฐานการรายงานทางการเงินนี้ ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

3. ความระมัดระวัง (Prudence)

ผู้รับประกันภัยไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีสำหรับสัญญาประกันภัยเพื่อจัดความระมัดระวังที่มากเกินไปจนเกินไป อย่างไรก็ตาม หากผู้รับประกันภัยได้วัดมูลค่าหนี้สินจากสัญญาประกันภัยด้วยความระมัดระวังที่เพียงพออยู่แล้ว ผู้รับประกันภัยไม่ควรเพิ่มความระมัดระวังขึ้นไปอีก

4. กำไรขั้นต้นจากการลงทุนที่จะได้รับในอนาคต (Future investment margins)

ผู้รับประกันภัยไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีสำหรับสัญญาประกันภัยเพื่อจัดกำไรขั้นต้นจากการลงทุนที่จะได้รับในอนาคต อย่างไรก็ตาม ผู้รับประกันภัยต้องพิจารณาว่าการใช้นโยบายการบัญชีที่สะท้อนกำไรขั้นต้นจากการลงทุนที่จะได้รับในอนาคตเข้ามาใช้ในการวัดมูลค่าสัญญาประกันภัย ต้องไม่ส่งผลให้การตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินและความน่าเชื่อถือน้อยลง

5. การบัญชีเงา (Shadow accounting)

ผู้รับประกันภัยได้รับอนุญาตแต่ไม่ได้ถูกกำหนดให้เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีมาใช้ในการบัญชีเงา ซึ่งอนุญาตให้รับรู้ผลกำไรหรือขาดทุนที่รับรู้แล้วแต่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากสินทรัพย์ ที่มีผลกระทบต่อการวัดมูลค่าหนี้สินจากสัญญาประกันภัย (หรือ ต้นทุนในการได้มารอการตัดบัญชี หรือสินทรัพย์ไม่มีตัวตน) รับรู้ไปในทางเดียวกันกับผลกระทบจากผลกำไรหรือขาดทุนที่เกิดขึ้นจริง เช่น ถ้าผลกำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงดังกล่าวรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น การปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับหนี้สินจากสัญญาประกันภัย (หรือต้นทุนในการได้มารอการตัดบัญชี หรือสินทรัพย์ไม่มีตัวตน) ต้องรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นด้วยเช่นกัน

ลักษณะการร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจ (Discretionary participation features)

ลักษณะการร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจ หมายถึง สิทธิตามสัญญาที่จะได้รับผลประโยชน์เป็นจำนวนเงินเพิ่มเติมจากผลประโยชน์ที่ได้รับการประกัน (Guaranteed benefit) ซึ่ง

1. มักเป็นผลประโยชน์ส่วนใหญ่ของสัญญา
2. จำนวนเงินหรือจังหวะเวลาที่จะได้รับผลประโยชน์เพิ่มนั้นจะขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ออกสัญญา
3. ผลประโยชน์ที่จะได้รับขึ้นอยู่กับ
 - ผลการดำเนินงานของกลุ่มของสัญญาที่ระบุไว้ หรือชนิดของสัญญาที่ระบุไว้
 - ผลตอบแทนจากการลงทุนที่เกิดขึ้นแล้วและ/หรือที่ยังไม่เกิดขึ้นจากกลุ่มของสินทรัพย์ที่ระบุไว้ ซึ่งถือโดยผู้ออก
 - กำไรหรือขาดทุนของบริษัท กองทุน หรือกิจการอื่นที่ออกสัญญานี้

ตัวอย่างของการร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจ เช่น เงินปันผลตามกรรมธรรม์ประกันภัยที่ไม่รับรอง (non-guaranteed policy dividend) ที่เข้าเงื่อนไขทั้ง 3 ข้อข้างต้น เป็นต้น

คู่มืออธิบายมาตรฐานการรายงานทางการเงินนี้ ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ในกรณีที่สัญญาประกันภัยประกอบด้วยส่วนที่เป็นการร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจ (Discretionary participation features) และส่วนการประกันผลประโยชน์ (Guarantee element) ผู้ออกสัญญาอาจจะรับรู้แต่ละส่วนแยกจากกัน หรือไม่รับรู้แต่ละส่วนแยกจากกันก็ได้ แต่ต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

การรับรู้รายการส่วนที่เป็นการร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจและส่วนการประกันผลประโยชน์	หลักปฏิบัติในการรับรู้รายการ	การรับรู้การเปลี่ยนแปลง
กรณีที่ไม่รับรู้แต่ละส่วนแยกจากกัน	จัดประเภทสัญญาทั้งหมดเป็นหนี้สิน	รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน
กรณีที่รับรู้แต่ละส่วนแยกจากกัน	ส่วนการประกันผลประโยชน์ต้องรับรู้เป็นหนี้สิน	รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน
	ส่วนที่เป็นการร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจ สามารถเลือกรับรู้ได้ดังนี้ 1. รับรู้เป็นหนี้สิน 2. รับรู้ในส่วนของผู้ถือหุ้นของเจ้าของโดยแสดงแยกออกมา 3. แบ่งส่วนรับรู้เป็นหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ไม่ได้ระบุวิธีการในการพิจารณาว่าควรรับรู้ส่วนที่เป็นการร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจอย่างไร แต่ผู้ออกสัญญาต้องใช้นโยบายการบัญชีในการรับรู้รายการดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ	ถ้าเลือกรับรู้ส่วนที่เป็นการร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจเป็นหนี้สิน ต้องรับรู้การเปลี่ยนแปลงในกำไรหรือขาดทุน ถ้าเลือกรับรู้ส่วนที่เป็นการร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดไว้ในส่วนของผู้ถือหุ้น ผู้ออกสัญญาต้องรับรู้ส่วนของกำไรหรือขาดทุนที่ปันส่วนให้กับองค์ประกอบที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นของการร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจเป็นการจัดสรรกำไรหรือขาดทุน ไม่ใช่เป็นค่าใช้จ่ายหรือรายได้

ในกรณีที่เป็นเครื่องมือทางการเงินซึ่งมีลักษณะการร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจ ให้พิจารณาเหมือนกับหลักปฏิบัติข้างต้น แต่มีหลักปฏิบัติเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

การรับรู้ส่วนที่เป็นการร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจ	หลักปฏิบัติเพิ่มเติม
กรณีที่รับรู้เป็นหนี้สินทั้งหมด	ต้องนำวิธีการทดสอบความเพียงพอของหนี้สินมาถือปฏิบัติกับสัญญาทั้งหมด (กล่าวคือ ทั้งส่วนการประกันผลประโยชน์และลักษณะการร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจ)

การรับรู้ส่วนที่เป็นการร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจ	หลักปฏิบัติเพิ่มเติม
กรณีที่รับรู้ส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดไว้ในส่วนของเจ้าของ	หนี้สินที่รับรู้สำหรับสัญญาที่ฉบับต้องไม่น้อยกว่ามูลค่าหนี้สินจากการประกันผลประโยชน์หากได้มีการวัดค่าตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 39 เรื่อง การรับรู้และการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้)

ผู้ออกสัญญาไม่จำเป็นต้องเปิดเผยมูลค่าจากการนำมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 39 เรื่อง การรับรู้และการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) มาถือปฏิบัติกับส่วนการประกันประโยชน์ และไม่จำเป็นต้องนำเสนอมูลค่านั้นเป็นรายการแยกต่างหาก นอกจากนี้ในกรณีที่เห็นได้อย่างชัดเจนว่าหนี้สินสำหรับสัญญาที่ฉบับสูงกว่า ผู้ออกสัญญาไม่จำเป็นต้องคำนวณหามูลค่าของส่วนการประกันผลประโยชน์อีก

ถึงแม้ว่าสัญญาเหล่านี้เป็นเครื่องมือทางการเงิน ผู้ออกสัญญาอาจรับรู้เบี้ยประกันภัยสำหรับสัญญาดังกล่าวเป็นรายได้ และรับรู้การเพิ่มขึ้นในมูลค่าตามบัญชีของหนี้สินเป็นค่าใช้จ่ายต่อไปได้ ในส่วนของการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) ผู้ออกสัญญาต้องเปิดเผยดอกเบี้ยจ่ายทั้งหมดที่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน แต่ไม่จำเป็นต้องคำนวณดอกเบี้ยจ่ายดังกล่าวโดยใช้วิธีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง

การเปิดเผยข้อมูล

การเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้สามารถแบ่งเป็น 2 ส่วนได้ดังนี้

1. การอธิบายจำนวนเงินที่รับรู้ในงบการเงิน

ผู้รับประกันภัยต้องเปิดเผยข้อมูลเพื่อระบุและอธิบายถึงจำนวนเงินในงบการเงินที่เกิดจากสัญญาประกันภัย โดยต้องเปิดเผย ดังนี้

- 1) นโยบายการบัญชีสำหรับสัญญาประกันภัยและสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง
- 2) สินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่าย ที่รับรู้ในงบการเงิน (และกระแสเงินสด หากผู้รับประกันภัยนำเสนอกระแสเงินสดโดยใช้วิธีทางตรง) ซึ่งเกิดจากสัญญาประกันภัย

หากผู้รับประกันภัยเป็นผู้เอาประกันภัยต่อ ต้องเปิดเผยผลกำไรหรือขาดทุนที่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุนจากการซื้อประกันภัยต่อ และค่าตัดจำหน่ายสำหรับงวด และมูลค่าตามบัญชีหลังหักค่าตัดจำหน่ายสะสม ณ วันต้นงวดและวันสิ้นงวด หากผู้เอาประกันภัยต่อบันทึกผลกำไรและขาดทุนที่เกิดจากการซื้อประกันภัยต่อเป็นรายการรอการตัดบัญชีและตัดจำหน่ายรายการดังกล่าว

- 3) วิธีการที่ใช้ในการกำหนดข้อสมมติที่ส่งผลกระทบต่อการวัดมูลค่าจำนวนเงินของรายการที่รับรู้ในข้อ 2) และเปิดเผยจำนวนเงินตามข้อสมมติที่ใช้เหล่านั้นด้วย

คู่มืออธิบายมาตรฐานการรายงานทางการเงินนี้ ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

- 4) ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในสมมติฐานที่ใช้วัดมูลค่าสินทรัพย์จากสัญญาประกันภัย และหนี้สินจากสัญญาประกันภัย โดยแยกแสดงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงแต่ละรายการซึ่งมีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่องบการเงิน
- 5) การกระทบยอดการเปลี่ยนแปลงในหนี้สินจากสัญญาประกันภัย สินทรัพย์จากการประกันภัยต่อ และต้นทุนในการได้มารอการตัดบัญชีที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

2. ลักษณะและขอบเขตของความเสียหายที่เกิดจากสัญญาประกันภัย

ผู้รับประกันภัยต้องเปิดเผยข้อมูลเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินประเมินลักษณะและขอบเขตของความเสียหายที่เกิดจากสัญญาประกันภัย โดยต้องเปิดเผย ดังนี้

- 1) วัตถุประสงค์ นโยบาย และกระบวนการในการบริหารความเสี่ยงที่เกิดจากสัญญาประกันภัยและวิธีการที่จะใช้จัดการกับความเสี่ยงเหล่านั้น
- 2) ข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านการรับประกันภัย ซึ่งรวมถึงความอ่อนไหวของความเสี่ยงด้านการรับประกันภัย (Sensitivity to insurance risk) การกระจุกตัวของความเสี่ยงด้านการรับประกันภัย (Concentrations of insurance risk) และจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นจริงเปรียบเทียบกับจำนวนที่ประมาณการไว้
- 3) ข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง และความเสี่ยงด้านตลาด ตามข้อกำหนดของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้)

การปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง

การเปิดเผยข้อมูล

กิจการไม่จำเป็นต้องนำข้อกำหนดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับนี้มาปฏิบัติใช้กับข้อมูลเปรียบเทียบสำหรับรอบระยะเวลาก่อนวันที่ 1 มกราคม 2559 ยกเว้นการเปิดเผยข้อมูลที่กำหนดเกี่ยวกับนโยบายการบัญชี และสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่าย ที่รับรู้ในงบการเงิน (และกระแสเงินสด หากใช้วิธีทางตรง) (ตามที่ได้กล่าวในหัวข้อเรื่องการเปิดเผยข้อมูล เรื่อง การอธิบายจำนวนเงินที่รับรู้ในงบการเงิน ข้อที่ 1) และ 2))

หากในทางปฏิบัติกิจการไม่สามารถที่จะนำข้อกำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ที่เกี่ยวข้องกับการแยกองค์ประกอบที่เป็นการฝากเงิน และการรับรู้และการวัดมูลค่าสัญญาประกันภัยตามที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 ตามย่อหน้าที่ 10 - 35 มาถือปฏิบัติกับข้อมูลเปรียบเทียบซึ่งเกี่ยวข้องกับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มก่อนวันที่ 1 มกราคม 2559 กิจการต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงดังกล่าว ในทางปฏิบัติกิจการอาจจะไม่สามารถปฏิบัติในเรื่องการทดสอบความเพียงพอของหนี้สินได้ แต่ข้อกำหนดอื่นๆ ไม่น่าเป็นไปได้อย่างยิ่งที่กิจการจะไม่สามารถทำได้

นอกจากนี้ กิจการไม่จำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลตามที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 ย่อหน้าที่ 39.3.3 เกี่ยวกับพัฒนาการของค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นเกินกว่าห้าปีก่อนวันสิ้นปี

คู่มืออธิบายมาตรฐานการรายงานทางการเงินนี้ ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

บัญชีแรกที่กิจการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้มาถือปฏิบัติ แต่ถ้าในทางปฏิบัติกิจการไม่สามารถที่จะจัดเตรียมข้อมูลดังกล่าวที่เกิดขึ้นก่อนวันเริ่มต้นของงวดบัญชีแรกสุดซึ่งกิจการนำเสนอข้อมูลเปรียบเทียบอย่างเต็มรูปแบบ กิจการต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงดังกล่าว

การกำหนดประเภทของสินทรัพย์ทางการเงินใหม่

เมื่อผู้รับประกันภัยเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีสำหรับหนี้สินจากสัญญาประกันภัยจากการถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินนี้เป็นครั้งแรกหรือในภายหลัง ผู้รับประกันภัยได้รับอนุญาตแต่ไม่ได้ถูกกำหนดให้จัดประเภทบางส่วนหรือทั้งหมดของสินทรัพย์ทางการเงินใหม่เพื่อให้สินทรัพย์เหล่านั้นวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม หรือ เป็น “สินทรัพย์ทางการเงินที่แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน” ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 39 เรื่อง การรับรู้และการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) และต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด

ผลกระทบต่องบการเงินของกิจการ และกลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบ

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้เป็นมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับแรกที่ยอมรับเกี่ยวกับสัญญาประกันภัย ซึ่งได้กำหนดคำนิยามของสัญญาประกันภัย แนวปฏิบัติและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับสัญญาประกันภัย ส่งผลให้กิจการอาจจะต้องเปลี่ยนแปลงวิธีปฏิบัติ ถ้าวิธีปฏิบัติในปัจจุบันไม่เป็นไปตามที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ ตัวอย่างเช่น

- การเปลี่ยนแปลงวิธีการบันทึกบัญชีสำหรับสัญญาบางประเภทที่ไม่เข้านิยามของสัญญาประกันภัย เช่น สัญญาที่ทำให้ผู้รับประกันภัยมีความเสี่ยงทางการเงิน โดยปราศจากความเสี่ยงด้านการรับประกันภัยที่สำคัญ
- ถ้ากิจการรับรู้หนี้สินจากประมาณการหนี้สินสำหรับค่าสินไหมทดแทนในอนาคตที่อาจเกิดขึ้น เช่น สำรองค่าสินไหมทดแทนที่เกิดจากมหันตภัย และสำรองรักษาระดับค่าสินไหมทดแทน เป็นต้น กิจการต้องเปลี่ยนแปลงวิธีทางบัญชี โดยต้องไม่รับรู้หนี้สินดังกล่าวในงบการเงิน
- กิจการต้องรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์เพิ่มเติม เพื่อเปิดเผยข้อมูลตามที่กำหนดตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ เช่น การวิเคราะห์ความอ่อนไหวของความเสี่ยงด้านการรับประกันภัย เป็นต้น

ผู้ที่ได้รับผลกระทบ คือ กิจการที่เกี่ยวข้องกับสัญญาประกันภัยในด้านผู้รับประกันภัย (มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ไม่เกี่ยวข้องกับด้านผู้เอาประกันภัย) โดยเฉพาะบริษัทประกอบธุรกิจประกันภัย ทั้งประกันชีวิตและประกันวินาศภัย

อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้เป็นเพียงระยะที่หนึ่งของโครงการเกี่ยวกับแนวปฏิบัติของสัญญาประกันภัย เพื่อใช้เป็นฐานในการก้าวไปสู่ระยะที่สองในอนาคต ซึ่งคาดว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดและแนวปฏิบัติอย่างเป็นทางการ

คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี วรระปี 2557-2560

รองศาสตราจารย์ ดร.วรศักดิ์	ทุมมานนท์	ประธานคณะกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.อังครัตน์	เพ็ญบจริยวัฒน์	ที่ปรึกษา
นางสาวเน่งน้อย	เจริญทวีทรัพย์	ที่ปรึกษา
ดร.ศุภมิตร	เตชะมนตรีกุล	กรรมการ
ดร.สันติ	กีระนันท์	กรรมการ
นายณรงค์	พันดาวงษ์	กรรมการ
นางสุรีพร	ศิริขันธ์ยกุล	กรรมการ
นางสาววันดี	สิรววัฒน์	กรรมการ
นางสาวสมบุรณ์	ศุภศิริภิญโญ	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย		
(นางวารภรณ์	วงศ์พินิจวโรดม)	กรรมการ
(นางสาวนภา	ลิขิตไพบุลย์)	กรรมการ
ผู้แทนกรมพัฒนาธุรกิจการค้า		
(นางสาวภาสิน	จันทรมลิ)	กรรมการ
(นางสาวแทนฟ้า	ชาติบุตร)	กรรมการ
ผู้แทนกรมสรรพากร		
(นายสาโรช	ทองประคำ)	กรรมการ
(นางธัญพร	ตันติยวงศ์)	กรรมการ
ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย		
(นางสาวปรียานุช	จิ่งประเสริฐ)	กรรมการ
(นายณรงค์	ภาณุเดชทิพย์)	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน		
(นางสาวพวงชมนาด	จริยะจินดา)	กรรมการ
(นางภัทรา	ไชว์ศรี)	กรรมการ
(นางสาวสุนิตา	เจริญศิลป์)	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์		
(นางสาวอารีวัลย์	เอี่ยมดิลกวงศ์)	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิภาดา	ตันติประภา	กรรมการและเลขานุการ
ดร.สันสกฤต	วิจิตรเลขการ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะอนุกรรมการด้านเทคนิคมาตรฐานการบัญชี วาระปี 2557-2560

นางสาวรุ่งนภา	เลิศสุวรรณกุล	ประธานอนุกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.อังครัตน์	เพ็ญบจริยวัฒน์	ที่ปรึกษา
ดร.จิรดา	เพทายบรรลือ	อนุกรรมการ
นายกษิติ	เกตุสุริยงค์	อนุกรรมการ
นางสาวกัญญาณัฐ	ศรียรัตน์ชัชวาลย์	อนุกรรมการ
นางฐานิตา	อ่ำสำอางค์	อนุกรรมการ
นายภาคภูมิ	วณิชชานานนท์	อนุกรรมการ
นายไพศาล	บุญศิริสุขะพงษ์	อนุกรรมการ
นายอุดมศักดิ์	บุศรานิพรรณ	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมพัฒนาธุรกิจการค้า		
(นางสาวยุพาวดี	วรรณเลิศ)	อนุกรรมการ
(นางสาวแทนฟ้า	ชาติบุตร)	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมสรรพากร		
(นางสาววรารวรรณ	กิจวิชา)	อนุกรรมการ
ผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน		
(นางสาวสุนิตา	เจริญศิลป์)	อนุกรรมการ
ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย		
(นางสาวยุพิน	เรืองฤทธิ์)	อนุกรรมการ
(นายณรงค์	ภาณุเดชทิพย์)	อนุกรรมการ
(นางสาวเขมวันต์	ศรีสวัสดิ์)	อนุกรรมการ
นายกิตติ	เตชะเกษมบัณฑิตย์	อนุกรรมการและเลขานุการ